

На основу члана 32. став 1. тачка 8) Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“,бр.129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон) и члана 40. став 1. тачка 53) Статута града Зајечара („Сл.лист града Зајечара“, бр. 4/19 и 67/21), Скупштина града Зајечара, на седници одржаној _____ године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРОГРАМ РАДА МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ
„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ ЗАЈЕЧАР ЗА 2025. ГОДИНУ

I

ДАЈЕ СЕ сагласност на Програм рада Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ Зајечар за 2025. годину, Дел. бр. 462 од 18.12.2024. године, који је усвојио Управни одбор установе Одлуком Дел. бр. 468 од 18.12.2024. године.

II

Ово Решење објавити у “Службеном листу града Зајечара”.

I број: _____

У Зајечару, дана _____ године

СКУПШТИНА ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

ПРЕДСЕДНИК
Стефан Занков

Образложење

Директор Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ Зајечар, доставио је Програм рада Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ Зајечар за 2025. годину, Дел. бр. 462 од 18.12.2024. године, ради давања сагласности од стране Скупштине града Зајечара.

Програм рада Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ Зајечар за 2025. годину усвојен је на седници Управног одбора установе Одлуком Дел. бр. 468 од 18.12.2024. године.

Чланом 32. став 1. тачка 8) Закона о локалној самоуправи, прописано је да Скупштина општине, односно града, у складу са законом оснива службе, јавна предузећа, установе и организације, утврђене статутом општине, односно града, и врши надзор над њиховим радом.

Чланом 40. став 1. тачка 53) Статута града Зајечара прописано је да Скупштина града, у складу са законом, даје сагласност на програм рада корисника буџета.

Градско веће града Зајечара разматрало је Програм рада Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ Зајечар за 2025. годину Дел. бр. 462 од 18.12.2024. године, и утврдило да је исти сачињен и поднет у складу са прописима за обављање ове врсте делатности.

У складу са наведеним, Градско веће града Зајечара, предлаже Скупштини града Зајечара да размотри и донесе Решење о давању сагласности на Програм рада Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ Зајечар за 2025. годину.

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

ПРЕДСЕДНИК
Бошко Ничић

Матична библиотека „Светозар Марковић“
Кумановска 2, 19000 Зајечар, Србија
+ 381 19 422 045; 442 109; 442 110; 442 111
e-mail: bibliotekozajecar@gmail.com

МАТИЧНА
БИБЛИОТЕКА
„СВЕТОЗАР
МАРКОВИЋ“
ЗАЈЕЧАР

ПИБ: 100586921
МБ: 07147872

Дел. бр. 462
Датум 18. 12. 2024.

**ПРОГРАМ РАДА
МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“
ЗА 2025. ГОДИНУ**

ОСНИВАЧ: ГРАД ЗАЈЕЧАР
ДЕЛАТНОСТ: 9101
МАТИЧНИ БРОЈ: 07147872
СЕДИШТЕ: ЗАЈЕЧАР, КУМАНОВСКА БР. 2

Зајечар, 2024. године

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Библиотека „Светозар Марковић“ (у даљем тексту Библиотека) матична је библиотека за подручје Зајечарског управног округа. У њене надлежности као матичне библиотеке улазе, осим Зајечарске и градске библиотеке у општинама Књажевац, Сокобања и Бољевац. Такође, мрежу библиотека у Зајечарском округу чине основношколске, средњошколске, специјалне и библиотека у Дому ученика средњих школа у Зајечару.

ЗАКОНСКИ ОКВИР

Библиотека најстарија је установа културе у граду, и једна од старијих библиотека у Републици Србији. Матична библиотека „Светозар Марковић“ јавна је и непрофитна установа културе чији је оснивач Град Зајечар. Библиотека је централна установа културе и носилац библиотечко-информационе делатности у зајечарском округу. Финасирање рада Библиотеке врши се, готово у потпуности средствима из буџета Града Зајечара. Рад Матичне службе финансира се средствима Министарства културе Републике Србије. Послове, задатке и општи интерес у библиотечко-информационој делатности, заштити културног наслеђа, старе и ретке књиге, Библиотека врши законима, прописима и правилницима који регулишу ову област, а то су:

1. Закон о јавним службама („Сл. гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79/2005 – др. закон, 81/2005 – испр. др. закона и 83/2014 – др. закон)
2. Закон о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2011, 78/2021)
3. Закон о култури („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 13/2016 и 30/2016 – испр. и 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023)
4. Закон о старој и реткој библиотечној грађи и Закон о обавезном примерку публикација („Сл. гласник РС“ бр. 52/2011)
5. Законом о обавезном примерку публикација (Сл. гласник РС 52/2011 и 13/2016),
6. Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности („Сл. гласник РС“, бр 39/2013)
7. Решење о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности (Сл. гласник РС 122/2012),
8. Решење о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе (Сл. гласник РС 14/2013),
9. Правилником о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе (Сл. гласник РС 10/2017)
10. Решење о оснивању Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ ФИ-316/65
11. Статут Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ дел. бр. 546 од 22. септембра 2022.
12. Правилник о организацији и систематизацији послова у Матичној библиотеци „Светозар Марковић“ дел. бр. 776 од 6. новембра 2018.

13. Правилник о допуни Правилника о организацији и систематизацији послова у Матичној библиотеци „Светозар Марковић дел. бр. 158/1 од 24. марта. 2022,
14. Пратећим подзаконским актима, Правилницима МБСМ, као и Плану и програму рада Библиотеке.

Организациона структура

У Библиотеци рад је организован у оквиру девет радних целина: Матична служба, Одељење за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе и извора, Одељење периодике, Одељење са читаоником за стручни рад и културно-образовне програме, Одељење за рад са одраслим корисницима, Одељење за рад са децом, Завичајно одељење са фондом старе и ретке књиге, Одељење за финансијско рачуноводствене, благајничке, административне и опште послове, и Служба за одржавање хигијене. Библиотека има три стационарна библиотечка огранка.

Библиотечки огранци немају статус правног лица нити статус посебних делова Библиотеке у смислу правног субјективитета.

У одељењима зајечарске библиотеке обављаће се стручни послови дефинисани Правилником о систематизацији послова у МБ „Светозар Марковић“.

Органи установе су: директор, управни и надзорни одбор.

ПОСЛОВИ ОСНОВНЕ ДЕЛАТНОСТИ

1. Рад одељења Матичне библиотеке „Светозар Марковић“

Сва одељења Библиотеке са запосленима, као основним ресурсом профилишу установу као један од стубова културног живота у граду. Поред основне делатности, разних културних дешавања, слободном приступу знања и информацијама које су одмах на располагању, захваљујући модерним информационим-комуникационим технологијама успевамо да „подижемо“ заинтересованост за Библиотеку. Такође, приметно је благо увећање броја уписаних чланова, зато верујем да ћемо имати већи број уписа на одељењима и огранку Библиотеке него претходне године.

2. Набавка библиотечко-информационе грађе

Послове набавке и обраде библиотечке грађе обавља Одељење за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе и извора. Књижни фонд Библиотеке садржи: литературу за децу и младе, белетристику, стручну и референсну литературу, стару, ретку књигу и осталу библиотечку грађу.

Основни вид попуњавања фондова библиотеке је куповина књига обезбеђеним финансијским средствима из општинског буџета, из сопствених средстава, кроз откуп Министарства културе и путем поклона, тако да очекујемо да се кроз овај вид попуњавања фонда настави позитиван тренд увећања књижног фонда Библиотеке. Према националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности (Сл. гласник РС 39/2013) у односу на број становника

Матична библиотека „Светозар Марковић“ треба да принавља фонд куповином 40 наслова домаће периодике и 4.500 књига, а за ту намену потребно је 4.358.000 динара (4.050.000/књиге+308.000/периодика). Можда нећемо бити у могућности да купимо књиге у целом износу, који нам је одређен буџетом, али је свакако битно да имамо годишње редовну куповину тј. набавку грађе.

Поштујући *Националне стандарде за обављање библиотечко-информационе делатности*, а у складу са материјалним могућностима, Библиотека ће набављати дневну и периодичну штампу.

Набавка књига, ситног библиотечког материјала и некњижне грађе остаје стални задатак Завичајног одељења.

Књижни фондови попуњаваће се на основу увида у стање фондова, стварних потреба и обезбеђеним финансијским средствима.

Иако се још не зна обим програма откупа књига за јавне библиотеке Министарства културе и информисања у 2025. години, план је да ће Библиотека кроз овај програм Министарства добити више десетина наслова.

3. Обрада библиотечко-информационе грађе

Обрада библиотечко грађе заснива се на примени постојећих међународних стандарда који регулишу ову материју. У циљу унапређења и побољшања библиотечких услуга, Библиотека је од 2004. године чланица и корисник библиотечко-информационог система COBISS-SR. Како је Библиотека корисник система, умрежена је у Виртуелну библиотеку Србије (ВБС). Највећи део фонда унет је и претражив у електронском каталогу Библиотеке. Захваљујући потпуној аутоматизацији у процесу стручне обраде књиге на COBISS платформи, уз поштовање стандарда, олакшан је пут књиге до крајњег корисника. Аутоматизација/обрада, првенствено монографских публикација на COBISS платформи изискивала је и изискује и надаље финансијска средства у рачунарску и пратећу опрему, као и обуку библиотечких радника која ће се и надаље одвијати.

Послови набавке библиотечких фондова и обраде грађе и извора раде се на одељењу за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе.

На обради библиотечке грађе са лиценцом ради шесторо радника са високом стручном спремом. У току је рад на уношењу целокупног књижног фонда Библиотеке који је условљен и набавком приновљених књига.

4. Ревизија

У плану је да 2025. године урадимо ревизију библиотечке грађе у COBISS платформи. За електронски попис грађе неопходно је да део запослених заврши курс о ревизији библиотечке грађе у COBISS платформи. У претходне две године вршили смо припреме за електронску ревизију монографских публикација. Након обуке радника у наредној години (онлајн/одлазак у Народну библиотеку Србије), набавке техничких уређаја, трудићемо се да завршимо ревизију, која ће се по први пут радити електронски.

ПРАВИЛНИКОМ о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечно-информационе грађе и извора, као и вођењу евиденције о библиотечно-информационој грађи и изворима („Сл. гласник РС“, бр. 47/2013), у обавези смо да редовну ревизију библиотечке грађе и извора обавимо најмање једном у десет година. Рок за ревизију је 2025. година.

5. Дигитализација, промоција културно-историјског наслеђа

Законским прописима из области библиотечке делатности која су била на снази 80-тих година прошлог века, у библиотекама које су биле просторно и кадровски опремљене почело се са формирањем завичајних збирки и одељења.

Пратећи законске регулативе које регулишу рад завичајних фондова оформљено је неколико збирки. Крајњи циљ је да се грађа скупља, чува, презентује и тако промовише завичајни фонд зајечарске библиотеке као део културно-историјског наслеђа Републике Србије.

Технолошки развој данас омогућава да се лакше долази до информација и да се квалитет услуга подигне на виши ниво. Библиотеке прате технолошка достигнућа. Библиотекари, књижничари прате трендове, иновације, побољшавају постојеће услуге и осмишљавају нове. Једна од услуга које пружају библиотеке је дигитализација грађе.

Грађа Библиотеке је од значаја за нашу локалну средину, па самим тим има и национални значај. Најбољи начин да се грађа сачува од даљег хабања (поред рестаурације и конзервације) јесте дигитализација. Да би се сачувао завичајни фонд, Библиотека је набавила одговарајућу опрему за дигитализацију фонда, пријавивши се претходно на конкурс Министарства културе Републике Србије. Рад на дигитализацији наше грађе, али и грађе осталих установа културе и институција радиће се по претходном плану.

Нове технологије подразумевају и нове услуге – промовисање на друштвеним мрежама, где се комуницира са корисницима. За сада, мањи део дигитализоване грађе доступан је на сајту Библиотеке. Актуелна веб презентација оставља простор за нове садржаје, те ћемо интензивирати рад на истој.

6. Коришћење библиотечно-информационе грађе и услуга библиотеке

Библиотека као установа културе треба да има водећу улогу у граду, у контексту едукације и пружање информација грађана. Водећи се тим библиотека планира да набави библиотечку грађу, промовише културне вредности и пружа друге услуге у оквиру своје делатности. Организовањем културних програма настојаћемо да повећамо интересовање за књигу, читање, а самим тим и за библиотеку.

Маркетинг стратегију, кроз текући упис за децу, студенте, пензионере, породични упис, упис запослених у локалним установама и организацијама остварићемо и кроз попусте које ћемо дати на годишњу чланарину. На овај начин остварујемо свеопшти интерес за библиотечку делатност.

Библиотека четири године уназад спроводи акцију 65+. Акција је осмишљена са циљем да се суграђанима старијим од 65 година омогући бесплатан упис у Библиотеку. Акција ће бити настављена и наредне године.

Наше активности пласирамо преко штампаних и електронских медија, друштвене мреже Фејсбук (Facebook) и Инстаграм. Присутност на Фејсбуку и Инстаграму показује да идемо на ново место сусрета успостављања социјалних веза. Представљањем у виртуелном простору најављујемо и представљамо све наше акције и активности и на тај начин додатно информишемо јавност о нашем раду.

Матична библиотека „Светозар Марковић“ омогућава члановима и коришћење компјутера, приступ интернету и самостални приступ бази података о фондовима Библиотеке (приступ локалној бази и претраживање узајамне базе података).

7. Културно-просветна делатност

Сва одељења Зајечарске библиотеке, у остваривању друштвене, културно-образовне и просветне делатности, у складу са капацитетима дају допринос у остваривању нашег циља да установу у будућем времену позиционирамо као централну установу културе.

За 2025. годину планирамо, у складу са могућностима, а по претходно одобреном буџету да организујемо промоције књига, промоције нових бројева књижевних часописа, Трудимо се, да у складу са финансијским могућностима, да организујемо сусрете са ствараоцима из области књижевности, уметности, науке, и културе.

У циљу популарисању књиге, читања, стицању и развијању читалачких навика наставићемо са организовањем радионица, Читалачке повеље. Такође, обележаваћемо значајне догађаје из националне и светске историје, што у форми предавања или изложби

Наставиће се, по позиву преглед књига, часописа и уређивање библиотеке по стандардима универзалне децималне класификације у Дому епископа Тимочких.

8. Сарадња са институцијама и установама

У циљу побољшања културног амбијента, наставићемо и надале сарадњу са установама и институцијама. Најтесније сарађујемо са нашим оснивачем, матичном кућом – Народном библиотеком Србије, и Министарством за културу Републике Србије. Имамо добру сарадњу са библиотекама у нашем окружењу. У претходном периоду, развили смо и наставићемо на бази узајамног поштовања, даљу сарадњу са Епархијом Тимочком, војском Србије... Имамо добру сарадњу са италијанским Институтом за културу.

У граду зајечарска библиотека има добру пословну сарадњу са свим установама: Народно позориште – Центар за културу „Зоран Радмиловић“, Народни музеј „Зајечар“, Туристичком организацијом, Историјски архив „Тимочка крајина“, Позориште Тимочке крајине – Центар за Музичком школом „Стеван

Мокрањац“, основним и средњошколским установама. Добру сарадњу остварујемо и са осталим правним субјектима у граду.

Наравно, трудићемо се да стварамо нове контакте.

9. Епархија тимочка

Зајечарска библиотека сарађује и има добру сарадњу са институцијама и установама у граду. На бази међусобног поштовања успоставили смо добре односе са Епархијом тимочком, и тиме смо више него задовољни. Са уређењем Епархијске библиотеке и пописом старе и ретке грађе наставићемо и надаље.

10. Издавачка делатност

Зајечарска библиотека има добру издавачку продукцију. Објављују се публикације из књижевности, природних, друштвених наука, спорта, историје, библиографије... Издавачка делатност је једна од активности која библиотеци пружа могућност да се позиционирамо као један од културних лидера у заједници. Највећим делом је Библиотека ослоњена на оснивача – Град Зајечар.

Издавачком продукцијом промовишемо публикације које афирмишу првенствено/углавном завичај и његове културне вредности. На овај начин промовише се и национална култура

У наредној години планирано је да установа припреми за штампу (након интервенција, лектуре и коректуре) два рукописа, а које ћемо након штампе представити јавности.

11. Стручни скупови и стручно усавршавање

У Библиотеци је на стручним пословима запослено 20 библиотечких радника. Континуираним радом, усавршавањем, библиотечки радници могу да одговоре изазову савременог књижничара, библиотекара.

Применом платформе COBISS библиотечки радници су у обавези да похађају програме стручног усавршавања у складу са Законом о библиотечно-информационој делатности и Правилником о сталном стручном усавршавању у библиотечно-информационој делатности („Сл. Гласник РС“ бр. 18/2013).

Предвиђено је да се Библиотеци организују семинари за библиотечке раднике са подручја Зајечарског округа, што ће организовати Матична служба зајечарске библиотеке. Такође, библиотечки радници у складу са финансиским могућностима Библиотеке присуствоваће стручним скуповима, семинарима, конференцијама и радионицама које организују библиотеке у земљи.

У складу са потребама организоваћемо и интерну обуку запослених.

У плану је било да две колегинице из Народне библиотеке „Његош“ (Књажевац) са средњом стручном спремом, полажу испит из библиотечно-информационе делатности у 2024. години. Директорица из Књажевачке библиотеке

обавестила је директора да књижничарке испите полажу крајем 2024. и наредне године.

Библиотечки инструктор из Зајечарске библиотеке на основу Закона о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2011, 78/2021), вршиће припрему за полагање стручног испита. Полагања стручних испита за библиотечке раднике спроводи се у Народној библиотеци Србије (НБС).

12. Остваривање матичних функција

Важан сегмент у раду библиотеке „Светозар Марковић“ је њено Матично одељење које обавља матичне функције на територији Зајечарског округа (општине: Зајечар, Бољевац, Књажевац и Сокобања).

Матичне функције ће бити обављене током 2025. године у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС“ бр. 52/2011 и 78/2021), и у складу са одређеним средствима за обављање планираних активности. Надзори над стручним радом и увид у услове рада врше се у складу са важећим законским и подзаконским актима и сагласно са упутствима и стандардима које регулишу обављање библиотечке делатности у јавним библиотекама на територији Републике Србије. Одељење за матичне послове у 2025. години планира вршење надзора над стручним радом библиотека Зајечарског округа. Надзори ће бити извршени у општинским, основношколским, средњошколским библиотекама, и специјалним библиотекама. Предвиђене су следеће активности током 2025. године:

1. вођење регистра библиотека – МБС база (упис у регистар, унос измена и ажурирање података) и осталих евалуационих евиденција
2. анкетање библиотека са попуњавањем и обрадом анкетних упитника ради уношења података у МБС базу
3. прикупљање извештаја и програма рада јавних библиотека

На територији Зајечарског округа се, осим Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ налазе још три јавне библиотеке: Народна библиотека „Његош“ Књажевац, Народна библиотека „Стеван Сремац“ Сокобања и Народна библиотека Бољевац (током 2021. године одвојила се из Културно-образовног центра и пословаће надаље као самостално правно лице).

4. надзор над стручним радом библиотека
5. праћење стања и проучавање потреба и услова рада у библиотекама
6. предлагање мера за унапређење рада и развоја библиотека
7. пружање стручне помоћи
8. послови координације рада јавних библиотека
9. предузимање потребних мера за стручно усавршавање запослених за обављање послова из библиотечко-информационе делатности
10. организовање и реализација семинара за библиотекарске школских библиотека;
11. организовање семинара за библиотекарске јавних библиотека

12. присуствовање стручним састанцима и семинарима
13. Формирана је јавна библиотека у Бољевцу. Самим тим биће појачано присуство матичне службе зајечарске библиотеке. Пружићемо сву стручну помоћ која се тражи од зајечарске библиотеке.
14. остали послови по налогу директора

Са ВБС (Виртуелна библиотека Србије), Центар за узајамну каталогизацију РС биће настављене стручне консултације. Министарству културе Републике Србије и Народној Библиотеци Србије биће достављени План рада матичне службе. Поред тога биће достављени тромесечни и годишњи извештај о раду. Записници о извршеним надзорима биће достављени библиотекама. По обављеним надзорима надлежним установама (Министарство културе Републике Србије и Народна библиотека Србије) биће достављени извештаји о активностима матичне службе.

15. Информационо-техничка опрема и подршка

За библиотечко пословање Библиотека користи компјутерску подршку. Повремено смо успевали да купимо по неки компјутер. Компјутерска опрема је сада по стандардима застарела. Поједине машине не могу да подржавају оперативни систем Windows 10 или 11 и могу да представљају озбиљан безбедносни ризик. Повремено вршимо надоградњу. Питање је времена када ће бити ван употребе. У наредној 2025. години планирано је да установа купи до 10 комјутера правилно распоређених по одељењима.

16. Пројекти

Библиотека је највећим делом у финансијском пословању усмерена на оснивача. Годинама уназад Библиотека се јављала на конкурсе за одређене пројекте којима смо побољшали положај библиотеке у локалној средини, али и шире. Планирамо да у 2025. години са одговарајућим пројектима аплицирамо код ресорног министарства, али и осталих правних лица за новчана средства за реализацију пројеката.

17. Заштита библиотечке грађе

Лепљење књижног фонда обављаће се свакодневно, у зависности од оштећивања књига. Бар код налепнице на књигама су почеле да бледе, па ће се наставити стављање прелепница ради заштите.

По потреби обавиће се дезинфекција, дезинсекција и дератизација просторија Библиотеке.

Противпожарни систем ће и у току 2025. године бити под контролом.

18. Рад органа установе – управни и надзорни одбор

Управни и надзорни одбор установе састајаће се по потреби и деловаће у оквиру законских дефинисаних прописа, а у циљу побољшања и унапређења делатности зајечарске библиотеке.

19. Финансијско рачуноводствени, благајнички, административни и опште послови

Сви послови ће се обављати у складу са законом и осталом регулативом, водећи рачуна да се поштује законитост у раду установе.

УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

1. Простор

Библиотека у Зајечару смештена је у простору од 755,18 м². Од тога је 73,03 м² Дечије одељење, које је издвојено у посебну зграду у дворишту Библиотеке, а 682,15 м² је простор главне зграде, где су смештени Позајмно одељење за одрасле, Завичајно одељење, Интернет читаоница, читаоница Научног фонда у поткровљу, администрација и депо. У саставу Библиотеке су и три стационирана огранка са површином од укупно 223,8 м² (Котлујевац 104,82 м², Велики Извор 33 м² и Салаш 86,05 м²). Према *Националним стандардима за обављање библиотечно-информационе делатности (Сл. гласник РС, бр. 39/13)* потребна површина за јавну библиотеку према броју становника за наш град треба да износи од 1.225 м² до 2.100 м², а на хиљаду становника то износи 35 м². Тренутно стање је такво да са укупном површином од 905,95 м² Библиотека располаже са 15 м² на хиљаду становника, што је и даље недовољно у односу на стандарде.

2. Кадровска структура

У Библиотеци је укупно запослено 26 радника. Једна радница са седмим степеном образовања је на привременим пословима. Од укупног броја 22 радника обавља стручне библиотечно-информационе послове. Остале послове (финансијске, техничке, помоћне) обавља 4 радника. У Библиотеци је запослено 10 радника са високом стручном спремом, 1 са струковним студијама, 2 са вишом, 12 са средњом стручном спремом (11 са четвртим степеном стручне спреме, 1 са трећим степеном стручне спреме) и 1 са основном. Директор је из реда колектива, у стручном звању - дипломирани библиотекар саветник.

Стручна звања и степен школске спреме	Бр. извр.
дипломирани библиотекар саветник	2
дипл. библиотекар	7
библиотекар	1
виши књижничар	2
самостални књижничар	2
књижничар	7
општа служба	4
Повремени и привремени послови	1
	Укупно 26

3. Рачунарска и техничка опрема

Рачунарска опрема је стара и до неког степена у релативно добром стању. У складу са финансијским средствима, тј. након обезбеђених финансијских средстава ући ће се у куповину до 10 комјутера. Наставићемо са опремањем библиотеке, огранака и запослених савременом рачунарском опремом: обнављање мреже, радних станица, рутера, набавка техничке и дигиталне опреме неопходне за савремено библиотечко-информационо пословање Библиотеке.

4. Против пожарна заштита

Према приоритету:

1. Праћење законских регулатива
2. Куповина/замена против пожарних апарата

РАЗВОЈНЕ ПОТРЕБЕ И ПЛАНОВИ

Зграда у којој се налази библиотека је пре национализације била породична кућа Марка С. Петковића, познатог зајечарског трговца. Из наведеног не може се говорити да је Матична библиотека смештена у наменски грађеном објекту.

Адаптацијом поткровља у Одељење са читаоницом за стручни рад и културно-образовне програме, готово сви културни програме одржавају се у поткровљу библиотеке. Не треба напомињати колико пута смо кориснике са овог одељења морали да измештамо на спрат библиотеке, како бисмо могли да припремимо просторију за изложбе.

Уласком у нову-дигиталну еру, тј. осавремењавањем библиотечког пословања показало се да постојећа електрична инсталација не одговара тренутним потребама. У протеклом периоду на електричним инсталацијама вршене су делимичне надоградње што је условило и повременим (а могуће и чешћим) испадањем из мреже, те је потребно урадити комплетну реконструкцију електричних инсталација.

Библиотека је осамдесетих година прошлог века имала развијену мрежу огранака по селима зајечарске општине. Скоро у свим селима било је огранака. Треба размислити о отварању још два огранка.

Зграда Библиотеке је једна од најлепших старих грађевина у граду. Она је статусу претходне заштите. У циљу враћања старог сјаја згради, неопходно је извршити одређене грађевинске радове. Како су фасада зграде, бетонски део ограде и терасе (са лепим, али избледелим розетама) рађене у терацо техници, неопходно је извршити озбиљне радове на истим.

Овако озбиљне радове Библиотека једино може урадити са оснивачем и аплицирањем на конкурсе.

Корисници библиотечких услуга користе и рачунаре у Интернет читаоници. Уназад неколико година нисмо купили рачунаре за исту. Они су већ стари, са slabим карактеристикама и slabим протоком. Повремено вршимо надоградњу истих. Долазимо у проблем да поједине машине неће моћи да подржавају оперативни систем Windows 10 или 11 и могу да представљају безбедносни проблем. Новчаним средствима које ће нам финансијским планом бити додељена унапредићемо библиотечко пословање.

Неопходно је и неодложно, запослити лице са високим образовањем, тј. систем инжењера које би одржавало рачунарски систем у Библиотеци, друштвене мреже, сајт и обављало остале информатичке послове. Такође, треба запослити и лице које је завршило Правни факултет. У данашње време, када се доносе нова правила и разна акта, запослењем дипл. правника одговорили би на захтеве које се постављају пред савремену библиотеку, а тичу се раних законских прописа, не само из области библиотечко-информационе делатности.

Библиобус – покретна библиотека

Зајечар је не тако давно, а у циљу да књига дође сваког корисника имао аутомобил (Застава 750) који је имао улогу да књиге доставља по Месним канцеларијама Зајечарске општине, наравно где је било услова да се оформе читаонице. То је трајало до краја 80-тих година прошлог века.

У циљу побољшања и повећања библиотечких услуга, односно пружања услуга у свим селима зајечарске општине, треба заговарати став да оснивач заједно са Библиотеком учествује у реализацији пројекта куповине Библиобуса. Пројекат је свеобухватан, али уз добру разраду он је остварив.

Куповином возила наша установа даје допринос да сво становништво Зајечарске општине буде обухваћено мрежом јавне библиотеке. Сада је око 70% становништва зајечарске општине „покривено“ мрежом јавне библиотеке.

Годишњица Библиотеке 1866-2026.

У 2026. години навршава се 160 година од оснивања читаонице, а данашње Матичне библиотеке „Светозар Марковић“. До годишњице, трудићемо се да осмислимо добар и надам се квалитетан програм, уз подршку оснивача, надлежног министарства и осталих правних лица и пријатеља Библиотеке..

И надаље активности Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ биће организоване у складу са законима, наредбама и препорукама Владе, надлежних министарстава и нашег оснивача града Зајечара и Градског штаба за ванредне ситуације града Зајечара.

Бобан Ђорђевић

Матична библиотека „Светозар Марковић“
Кумановска 2, 19000 Зајечар, Србија
+ 381 19 422 045; 442 109; 442 110; 442 111
e-mail: bibliotekazajecar@gmail.com

МАТИЧНА
БИБЛИОТЕКА
„СВЕТОЗАР
МАРКОВИЋ“
ЗАЈЕЧАР

ПИБ: 100586921
МБ: 07147872

Дел. бр. 468
Датум 18.12.2024.
Зајечар

На основу члана 64. Правилника о рачуноводству и благајничком пословању Матичне библиотеке "Светозар Марковић" у Зајечару и члана 47. Статута Управни одбор Матичне библиотеке "Светозар Марковић" на седници одржаној 18. 12. 2024. године донео је

ОДЛУКУ

Усвајају се следећа документа:

1. Програм рада Матичне библиотеке "Светозар Марковић" у Зајечару за 2025. годину.
2. Финансијски план Матичне библиотеке "Светозар Марковић" у Зајечару за 2025. годину.

Председник Управног одбора

Маријана Владеновић

